

ЗВІТ
про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	Место для ввода текста.
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ID ОП у ЄДЕБО	22676
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	ОП«Соціальна робота», другий рівень вищої освіти, галузь знань 23 «Соціальна робота», спеціальність 231 «Соціальна робота»
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	Место для ввода текста.

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Нагорна Надія Сергіївна
Члени експертної групи	Лісовець Олег Васильович, Амурова Яна Володимирівна
Залучений представник роботодавців	Место для ввода текста.
Спостерігачі	Место для ввода текста.
Дати виїзду до ЗВО	20-22 листопада 2019 р.
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	Место для ввода текста.
Дата надходження звіту до Національного агентства	Место для ввода текста.
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	Место для ввода текста.

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затверджені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

☐ наявні

☐ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

☐ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

☐ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

☒ відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

Підстави у відмові в акредитації ОП «Соціальна робота» в Сум.ДПУ ім. А.С.Макаренка під час виїзду експертної групи не виявлені.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у кондесованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

ОП «Соціальна робота», що акредитується, має ґрунтовне змістовне наповнення та відповідає за всіма дескрипторами Критеріям акредитації. В той же час, посилення потребують деякі аспекти діяльності ЗВО, як інституції, що не залежать від конкретної ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

ОП відповідає сучасним особливостям спеціальності, враховує специфіку ринку праці та вимоги стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для другого рівня освіти. Представлені в ОП освітні компоненти забезпечують досягнення програмних результатів навчання (ПРН). Усі нормативні документи СумДПУ ім. А. С. Макаренка є у відкритому доступі на офіційному веб-сайті. За ОП «Соціальна робота» поєднуються як традиційний підхід, так і неформальна освіта. Інтерактивні методи навчання, що використовуються НПП кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності, сприяють досягненню цілей та ПРН. Організаційне та інформаційне забезпечення здобувачів вищої освіти реалізується чітко і зрозуміло, що можна оцінити через процедуру запису дисциплін для вільного вибору, регулярному опитуванні щодо задоволеності освітніх та інших потреб, а також врахування принципу академічної свободи у науково-дослідницькій діяльності. Чітко регламентовані політика та процедури дотримання принципів академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу. Високий рівень науково-методичного забезпечення ОП «Соціальна робота» досягається через наявність політики та процедури конкурсного добору на вакантні місця, процедури рейтингування НПП, а також політики заохочення результатів діяльності. Позитивним фактом є залучення до освітнього процесу фахівців-практиків (бінарні лекції, виїзні семінари, кейс-випадки та ін.). Матеріально-технічне забезпечення ОП та санітарний стан відповідають встановленим нормам. Адміністративні підрозділи СумДПУ ім. А. С. Макаренка активно співпрацюють як з Гарантом ОП, так із кафедрою. Важливою є робота Психологічної служби Університету, оскільки до обов'язків фахівців даного підрозділу віднесено індивідуальну і групову підтримку викладачів та здобувачів, а також проведення вищезгаданих опитувань, аналіз їх результатів. Активну позицію у відстоюванні інтересів студентства займає студентське самоврядування СумДПУ ім. А. С. Макаренка. Активною є співпраця кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності у рамках ОП «Соціальна робота» із роботодавцями, котрі

долучаються до розробки та зміни ОП, робочих програм навчальних дисциплін та практик, безпосереднього проведення виробничої практики, а також працевлаштування випускників.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Залучення здобувачів вищої освіти до процесу формування цілей та структури освітньої програми має поверхневий рівень, що можна покращити через активізацію взаємодії зі здобувачами в даному напрямі. Динаміка розвитку ОП «Соціальна робота» 2019 р., що була розроблена та затверджена після набрання чинності Стандарту вищої освіти для другого рівня освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота», вказує на часткову невідповідність між програмними результатами навчання та заявленими компонентами ОП. Навчальні плани ОП «Соціальна робота» мають як технічні, так і змістовні помилки. Дані недоліки можна виправити, привівши документацію у відповідність до встановлених норм та рекомендацій. Потребують деталізації правила визнання результатів неформальної освіти здобувачів вищої освіти. Посилить ОП «Соціальна робота» показники професійної та академічної кваліфікації НПП кафедри, що забезпечує реалізацію ОП, активізація наукової роботи за предметом навчальних дисциплін, осучаснення їх змісту, залученість до міжнародних програм стажування та обміну. Посилить позиції ОП та Університету робота фахівця або підрозділу, що безпосередньо займатиметься питаннями академічної доброчесності. Потребує активізації використання можливостей дистанційного навчання. Бажано більш детально уточнити процедури врегулювання конфліктних ситуацій щодо сексуальних домагань, дискримінації та корупції.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Місією університету згідно зі «Стратегічним планом-концепцією інноваційного розвитку СумДПУ ім. А. С. Макаренка на 2011-2020 роки» (від 10 січня 2011 р.) є забезпечення якісної підготовки висококваліфікованих фахівців і наукових кадрів для освітньої системи України, що реалізується шляхом гармонійного поєднання фундаментальності та фаховості освіти, наукових досліджень і виховання, інтеграції в європейське освітнє, наукове і економічне співтовариство. А стратегія серед іншого передбачає також реалізацію наукового й освітнього потенціалу університету для розв'язання соціально-економічних проблем регіону, забезпечення кадрами соціальної сфери Сумської області. Оскільки метою ОП Соціальна робота є формування професійних компетентностей майбутніх викладачів теорії і практики соціальної роботи, фахівців загальної практики соціальної роботи задля встановлення гуманістичних відносин у соціумі, створення сприятливих умов для життєдіяльності кожної людини, сім'ї, громади, стає очевидним, що ОП ураховує місію та стратегію СумДПУ ім. А. С. Макаренка.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Залучення стейкхолдерів до розробки та удосконалення освітньої програми здебільшого мало справжній, а не формальний характер. Так, серед розробників та рецензентів ОП наявні роботодавці – представники місцевих закладів та установ соціальної сфери. Підтвердженням є рецензії та підписи роботодавців у ОП (директор Сумського обласного ЦСССДМ Т. Шевченко, директор Сумського обласного центру соціально-психологічної допомоги Т. Бересь та ін.), а також усне опитування під час зустрічей. Частково залучалися здобувачі вищої освіти та випускники програми до визначення програмних результатів навчання. Підтвердженням є анкети магістрантів з питаннями щодо їх пропозицій до вдосконалення змісту навчальних дисциплін.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Сучасний стан наукового розвитку соціальної роботи ураховано у формулюванні цілей та програмних РН у освітній програмі і підтверджено у робочих програмах дисциплін. Перелік компетентностей дозволяє випускникові програми бути конкурентоспроможним на ринку праці, що підтверджено і оцінкою роботодавців, і влаштованістю за спеціальністю більшості випускників магістратури останніх років. Чітко простежується регіональний контекст ОП Соціальна робота, який враховує проблеми та потреби Сумської області у сфері соціального захисту та соціальної роботи. Підтверджено врахування досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм (Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, Київського університету ім. Бориса Грінченка, Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка, Харківської державної академії культури та ін.) та іноземних (Гуманітарно-природничого університету ім. Яна Длугоша у м. Ченстохов, Республіка Польща). Про що свідчать відповідні угоди про співпрацю 2012-2019 рр., факти стажування та робочих візитів представників кафедри до зазначених ЗВО.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).
За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП Соціальна робота, що акредитується, у цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій, оскільки розроблена і впроваджена в освітній процес СумДПУ ім. А. С. Макаренка 24.04.2018 р. до затвердження Стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота (Наказ МОН №556 від 24.04.2019 р.). Натомість, ОП Соціальна робота 2019 року вже враховує основні положення вищезазначеного стандарту, зокрема, у частині програмних результатів навчання. Проте програмні результати навчання вичерпуються лише тими РН, що їх визначає стандарт і не доповнені відповідно до специфіки даної ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

При проектуванні та формуванні цілей освітньої програми враховувались місія та стратегія закладу вищої освіти, бралася до уваги позиція більшості стейкхолдерів (у першу чергу роботодавців – представників місцевих закладів та установ соціальної сфери). Також простежується врахування тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

При проектуванні та формуванні цілей освітньої програми не в достатній мірі залучаються здобувачі вищої освіти. Не приведено у відповідність зі Стандартом вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота (Наказ МОН №556 від 24.04.2019 р.) перелік та відповідність програмних результатів навчання заявленим компонентам освітньої програми.
Рекомендації: інтенсивніше інформувати та залучати здобувачів вищої освіти до проектування та формування цілей освітніх програм; проектувати освітні програми згідно

із затвердженими стандартами вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

Констатовано загальну відповідність критерію щодо проектування та цілей освітньої програми. Так, освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти, і які визначаються в основному з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін. При цьому ураховані тенденції розвитку соціальної роботи, ринку праці, галузевого та регіонального контексту міста Суми та Сумської області, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Виявлені недоліки не є суттєвими і стосуються, переважно, необхідності урахування вимог нових стандартів у подальшій роботі з проектування освітніх програм.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Загальний обсяг ОП Соціальна робота 2018 року (у кредитах ЄКТС) становить фактично 88 кредитів замість прописаних 90 кредитів, що відображено також у навчальних планах і не відповідає нормам. Встановлено, що помилково двічі пораховано кредити підсумкової атестації (2 кредити), яка відбувається за однією з двох форм за вибором. Натомість, у ОП Соціальна робота 2019 року та у навчальних планах 2019 року ця помилка усунена і обсяг освітньої програми становить 90 кредитів. На дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти відводиться 24 кредити ЄКТС (у ОП-2019 – 27 кредитів), що відповідає нормам законодавства.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Структурованість ОП Соціальна робота у контексті загального часу навчання недосконала, оскільки не дотриманий поділ по 30 кредитів на семестр і кратність цілому числу кредитів в межах семестру (за вимогами п3.5 та 5.1 Положення про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка від 22.05.2019 р.). Освітні компоненти підпорядковані певній логіці навчання і викладання та у сукупності призводять до досягнення програмних результатів навчання, кожен з яких охоплений змістом програми. Це відображено у матриці ОП та у робочих програмах навчальних дисциплін.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Представлені у ОП освітні компоненти відповідають предметній області спеціальності 231 Соціальна робота. Програмні результати навчання забезпечуються нормативними освітніми компонентами програми. Це відображено у матриці ОП Соціальна робота та у робочих програмах навчальних дисциплін, які забезпечуються кафедрою соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів вищої освіти передбачена нормативними документами Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка зазначеними у звіті. Обсяг вибірових дисциплін відповідає встановленим нормам. Процедура інформування здобувачів вищої освіти про вибірові дисципліни та порядок вибору відображені у Положенні про організацію освітнього процесу і, в основному, дотримуються, що підтверджено наданими документами (заяви здобувачів вищої освіти про обрання блоку дисциплін та ін.) та результатами зустрічей з випускниками і магістрантами спеціальності 231 Соціальна робота. З метою інформування магістрантів кафедрою соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності розроблено «Дорожню карту здобувача другого рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота», яка представлена на сайті кафедри. Процедури вибору здобувачами вищої освіти вибірових дисциплін незалежно від спеціальності чи підрозділу, який забезпечує її викладання, у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка на момент проведення експертизи не розроблені.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма та навчальний план 2018 року передбачають 15,5 кредитів на практичну підготовку магістрантів. Проходження практичної підготовки здобувачами вищої освіти регулюються «Положенням про проведення практик» (2017), робочими програмами практик, договорами з базами практик. Результати зустрічей зі стейкхолдерами підтверджують ретельний підхід кафедри до організації та визначення змісту практик, у результаті чого забезпечується здобуття компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

За ОП Соціальна робота здобувачі вищої освіти мають можливість набувати соціальних навичок, які є необхідними для здійснення професійної діяльності. Це забезпечується застосуванням інтерактивних методів навчання (кейс-менеджмент, проектна діяльність, дебати, соціальні воркшопи, тренінги); волонтерською роботою в соціокультурній сфері міста, району та області. Підтвердженням виступають результати зустрічей з викладачами, роботодавцями та випускниками та надані подяки, грамоти, сертифікати (напр., Сертифікат за активну волонтерську участь, ініціативність, самовіддачу під час проведення фестивалю «Ніч міста-2019»; Подяка за благодійну розважальну програму до Міжнародного дня людей з інвалідністю 2108 р. та ін.).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Вимоги стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота для другого (магістерського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р. частково враховані у ОП-2018 (на основі проекту стандарту) та враховані у ОП-2019. Неузгодженим з професійними стандартами є розділ 4. ОП «Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання» у якому серед професій, за якими може працювати магістр з соціальної роботи перераховані «Соціальний робітник» і Соціальний працівник (допоміжний персонал)». Згідно стандартів достатньою умовою допуску до цих професій є наявність диплома бакалавра.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Співвідношення аудиторної і самостійної роботи здобувачів вищої освіти врегульовано Положенням про організацію освітнього процесу (2019) та Положенням про самостійну роботу студентів (2016) і становить 30-60% відсотків на аудиторну роботу та відповідно 70-40% на самостійну роботу студентів. У навчальному плані денної форми навчання за ОП Соціальна робота на аудиторну роботу відводиться від 35% до 47 %; заочної форми навчання – від 8% до 11%. У робочих програмах відображено розподіл годин самостійної роботи за темами змісту програми. Конкретизація завдань та інструктивно-методичні матеріали до самостійної роботи є окремою складовою навчально-методичного забезпечення більшості дисциплін. Встановлено, що проводяться опитування здобувачів вищої освіти щодо думки відносно оцінювання і форм самостійної роботи.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП Соціальна робота не передбачає дуальної форми освіти, але елементи дуальної освіти простежуються у практико орієнтованому навчанні. Значний відсоток здобувачів магістерського рівня денної форми навчання вже працюють за спеціальністю в різних соціальних інституціях (напр., з 10 магістрантів 1 курсу працевлаштовані 8), тому у навчальному процесі передбачено можливість навчання за індивідуальним графіком (п.9 «Положення про організацію освітнього процесу в СумДПУ ім. А. С. Макаренка»), а також окремі дні для самопідготовки.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Структура і зміст ОП у цілому враховують вимоги стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота для другого (магістерського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р. Представлені у ОП освітні компоненти відповідають предметній області спеціальності 231 Соціальна робота. Їх послідовність та зв'язки між собою є логічними і науково обґрунтованими. Практична, вибіркова складові ОП відповідають нормативним положенням. Програмні результати навчання забезпечуються

нормативними освітніми компонентами програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Планування обсягу ОП та розподілу кредитів містить помилки та порушення, виявлена неузгодженість між навчальними планами денної та заочної форм навчання. Рекомендація – привести у відповідність з нормами структуру навчальних планів усіх форм навчання.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

Констатовано загальну відповідність критерію щодо структури та змісту освітньої програми. Складові освітньої програми містять окремі недоліки і недоопрацювання відповідно до стандартів і норм. Але частково вони уже виправлені в оновленій ОП за 2019 рік.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання за ОП Соціальна робота є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти нарікань на чіткість та зрозумілість правил не було висловлено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до Правил прийому на навчання до СумДПУ ім. А. С. Макаренка для вступу на ОР магістр абітурієнти мають продемонструвати обізнаність у теорії та технологіях соціальної роботи відповідно до ПРН ОП бакалавр. З цією метою у СумДПУ ім. А. С. Макаренка передбачено складання абітурієнтами вступного фахового іспиту з Теорії і технологій соціальної роботи, Іноземної мови, програми яких оприлюднені на сайті ЗВО. Особи, які здобули ступінь бакалавра чи магістра (ОКР спеціаліста) за іншою спеціальністю, мають право пройти конкурсний відбір і можуть бути зараховані на навчання лише за умови успішного складання вступного фахового іспиту та додаткового вступного випробування з Педагогіки, програма якого наявна у вільному доступі на сайті ЗВО.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура визнання РН, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності регулюється Положенням про академічну мобільність студентів, яке є загальнодоступним на сайті ЗВО. Пп. 1.2-1.6 визначають: форми, способи, підстави академічної мобільності, надають право ЗВО затверджувати (у відповідних угодах) умови навчання і перебування учасників цих програм. Порядок перезарахування РН студентів-учасників програм академічної мобільності регулюється цільовим Положенням СумДПУ ім. А. С. Макаренка П. 1.2 передбачає перезарахування на основі експертного оцінювання (при використанні інших кредитних систем) та автоматичний трансфер кредитів (на основі Договору про навчання, Договору про практику/стажування – п. 2.5). За відсутності цих Договорів, на основі академдовідки про зараховані РН в іншому ЗВО їх перезараховує предметна комісія – п.5.5). Пп. 4.5-4.10 визначають порядок дії Індивідуального плану академічної мобільності студента. Р.5 окреслює повноваження координатора академічної мобільності.

Його діяльність, колегіальність роботи предметної комісії, чіткість опису процедури перезарахування РН (р.6) гарантують надійність цього процесу. Випадків необхідності визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО у практиці реалізації ОП Соціальна робота, що акредитується, не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті практикується під час реалізації ОП Соціальна робота, що передбачено п.2.4 Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу у СумДПУ ім. А. С. Макаренка. Це підтверджено на зустрічах зі стейкхолдерами, аналізом документів, що підтверджують участь магістрантів у відповідних програмах, тренінгах. Водночас, не виявлено чітких та зрозумілих правил, механізмів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Нарахування балів залежить від позиції конкретного викладача і є його правом, а не обов'язком і не врегульовано відповідними документами.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості самої освітньої програми та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Діють Положення про академічну мобільність студентів (2013) та Положення про перезарахування результатів навчання (2019). Магістрантами практикуються форми неформальної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Не встановлені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендація: унормувати процедуру визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та більше орієнтувати і інформувати студентів про форми неформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

Констатовано загальну відповідність критерію щодо доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості самої освітньої програми та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. Виявлені недоліки не є суттєвими і стосуються, переважно, необхідності

унормування процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Спираючись на п. 4. Положення про організацію освітнього процесу в Сум ДПУ ім. А. С. Макаренка, було визначено, що основними видами занять в університеті є лекції, лабораторні, практичні, семінарські, індивідуальні заняття, консультації. У бесіді з викладачами і студентами було перевірено та встановлено наявність денної і заочної форм навчання, застосування відповідних методів викладання і навчання, які сприяють досягненню цілей та ПРН, заявлених в ОП «Соціальна робота». Наприклад, інтерактивно-комунікативні методи (тренінги, дебати тощо) сприяють оволодінню ПРН 20, зазначеним в ОП «Соціальна робота». Застосовується як теоретичне, так і практичне навчання (виробнича і асистентська практика). Студентцентрований підхід реалізується через можливість вибору темпу, змісту та способу навчання. За потреби є можливість оформлення індивідуального навчального плану. Студенти можуть вибрати навчальні дисципліни, що відображено у 8 п. Положення про організацію освітнього процесу в СумДПУ ім. А. С. Макаренка. Це підтверджено заявами здобувачів освіти про вибір навчальних дисциплін. Наявні заповнені анкети про дієвість та задоволеність магістрантами комплексом обраних форм і методів організації навчального процесу. Форми навчання (денна і заочна) ОП «Соціальна робота» відповідають вимогам стандарту вищої освіти. Академічна свобода реалізується відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ ім. А. С. Макаренка», зокрема, розділ VIII і розділ IX цього положення передбачають врахування інтересів та запитів магістрантів щодо забезпечення процедури вибору навчальних дисциплін, механізму організації навчання за індивідуальним графіком, проведення наукових досліджень і організації проходження виробничої практики відповідно до професійних інтересів. Здобувачі освіти мають право самостійно і вільно обирати теми досліджень та магістерських робіт.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання є доступною і зрозумілою для здобувачів вищої освіти, оскільки освітні компоненти ОП «Соціальна робота» висвітлено у вільному доступі на сайті ЗВО. Робочі програми навчальних дисциплін, які представлено на сайті ЗВО, знаходяться у вільному доступі у методичному кабінеті кафедри. Силабуси за освітньою ОП «Соціальна робота» відсутні. Представлення інформації про освітні компоненти відображено робочими програмами.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Встановлено, що поєднання навчання і досліджень на ОП «Соціальна робота» реалізується через залучення здобувачів вищої освіти до наукової роботи. На базі кафедри функціонує Науково-дослідницький центр гендерної освіти (керівниця – доц. Луценко О. А.). Магістранти беруть участь у Всеукраїнських науково-практичних конференціях, засіданнях наукових гуртків і проблемних груп («Теоретико-методологічні аспекти гендерних досліджень у педагогіці і психології»; «Актуальні проблеми соціокультурної діяльності та соціальної роботи в сучасній Україні», «Технологічні аспекти соціально-правового захисту особистості», «Проектна діяльність у соціальній сфері», «Профілактика адитивних проявів у соціокультурному просторі»). Усі види науково-дослідної роботи магістрантів відповідають і виконуються у межах наукової теми кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності «Теоретико-методичні основи застосування технологій соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності в умовах трансформаційного періоду».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Встановлено, що процедура перегляду та оцінювання змісту освітніх компонентів ОП Соціальна робота здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу СумДПУ ім. А. С. Макаренка» і «Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін СумДПУ ім. А.С. Макаренка». Зміст робочих програм навчальних дисциплін ОП «Соціальна робота» оновлений у 2018 році з урахуванням сучасних практик у галузі соціальної роботи, наукових досягнень та систематичної участі викладачів кафедри у публічних науково-практичних заходах. Списки рекомендованої літератури РП містять сучасні джерела. Водночас, робочі програми відповідно до оновленої ОП Соціальна робота за 2019 рік не були представлені, що свідчить про невідображення у змісті освітніх компонентів нових вимог Стандарту вищої освіти з даної спеціальності.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Магістранти ОП «Соціальна робота» у програмах міжнародного обміну, міжнародних проектах у 2019-2020 навч.році участі не беруть. Підтверджено, що укладено договір між СумДПУ ім. А. С. Макаренка і Гуманітарно-природничим університетом ім. Яна Длугоша (м. Ченстохов, Республіка Польща) від 01.09.2018, предметом якого є проведення спільного навчання студентами спеціальності «Соціальна робота» освітнього рівня «бакалавр». Було з'ясовано, що тривають переговори про укладання угоди щодо проведення спільного навчання студентами спеціальності «Соціальна робота» освітнього рівня «магістр».

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Констатовано наявність відповідних методів викладання і навчання, які сприяють досягненню цілей та ПРН, заявлених в ОП «Соціальна робота». Процедура вибору навчальних дисциплін освітньої програми, що акредитується, є чіткою і зрозумілою. З'ясовано, що інформування магістрантів про освітній процес здійснюється вчасно. Урахування принципів академічної свободи забезпечується вільною участю магістрантів у наукових гуртках і проблемних групах. Регулярно проводяться анкетування серед здобувачів вищої освіти про задоволеність освітнім процесом.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Відсутність оновлення окремими викладачами своїх курсів. Рекомендується щорічно оновлювати зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі соціальної роботи. Бажано розробити силабуси. Рекомендовано поглибити поєднання навчання і досліджень. Варто у перспективі залучати магістрантів ОП «Соціальна робота» до програм міжнародного обміну, міжнародних проєктів.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Констатовано загальну відповідність критерію щодо навчання і викладання за освітньою програмою. Так, форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Учасникам освітнього процесу надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. Забезпечується поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми. Зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик соціальної роботи переважно оновлюється. Виявлені недоліки не є суттєвими і стосуються, переважно, необхідності систематичного оновлення робочих програм та залучення здобувачів вищої освіти до програм міжнародного обміну, міжнародних проєктів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання чітко і зрозуміло висвітлено у п. 4.7. «Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ ім. А. С. Макаренка». Основними видами контрольних заходів є поточний і підсумковий контроль. Об'єктом додаткового заохочення студентів за рішенням кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності може бути виконання інших видів робіт. Під час індивідуальних бесід зі здобувачами освіти було з'ясовано, що інформація про форми контрольних заходів та критерії їх оцінювання доводиться до відома студентів на початку семестру. У робочих програмах навчальних дисциплін визначається перелік робіт (завдань) для обов'язкового виконання студентами за семестр, критерії їх оцінювання, форми контролю. За результатами аналізу протоколів засідань кафедри встановлено, що пакети екзаменаційних білетів затверджуються вчасно.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

ОП «Соціальна робота», що акредитується, була розроблена до затвердження Стандарту вищої освіти галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 231 Соціальна робота (24.04.2019). Тому у навчальному плані ОП «Соціальна робота» 2018 передбачено на вибір такі форми атестації: захист кваліфікаційної магістерської роботи або комплексний екзамен (письмово) з «Теорії і практики соціальної роботи». Натомість, навчальний план ОП 2019 року приведено у відповідність зі Стандартом і передбачає одну форму атестації – захист кваліфікаційної роботи.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу у СумДПУ ім. А. С. Макаренка (є у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу). Підтверджено проведення анкетування щодо чіткості і прозорості проведення контрольних заходів. Під час експертизи наявності конфліктних ситуацій за результатами оцінювання не було встановлено. Політика та процедура врегулювання конфліктних ситуацій в СумДПУ ім. А. С. Макаренка регламентується Положенням про розгляд скарг та звернень громадян, яке визначає порядок проведення службового розслідування стосовно працівників університету; оформлення результатів службового розслідування та прийняття за ними

рішення. На запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі, своєчасне попередження конфліктів орієнтована профілактична діяльність Психологічної служби університету. Працівники Психологічної служби захищають здобувачів вищої освіти від будь-яких форм насильства. Згідно з Колективним договором у СумДПУ ім. А. С. Макаренка здійснюється правове регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин всіх учасників освітнього процесу.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Документи, які містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності наступні: Кодекс академічної доброчесності СумДПУ ім. А. С. Макаренка, Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності, які визначають правила і норми академічної доброчесності науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти університету. Процедура дотримання академічної доброчесності прописана у Положенні про кваліфікаційну роботу у СумДПУ ім. А. С. Макаренка (п. 7). Окремий структурний підрозділ, який опікується питанням академічної доброчесності відсутній. На ОП «Соціальна робота» технологічні рішення протидії порушенням академічної доброчесності застосовуються до кваліфікаційних робіт, наукових статей здобувачів освіти, що передбачає перевірку уповноваженою особою Наукової бібліотеки на етапі представлення матеріалів робіт на академічний плагіат (ліцензійний договір з ТОВ «Плагіат» про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням (код за ДК 021:2015 72250000-2 послуги пов'язані із системними та підтримкою)). Порядок перевірки кваліфікаційної роботи на унікальність прописаний у нормативних документах (Положення про кваліф. роботу – п.7.8).

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Констатовано, що політика та процедури здійснення контрольних заходів, а також критерії їх оцінювання висвітлено у відповідному положенні Університету. Щодо чіткості і прозорості проведення контрольних заходів відбувається регулярне анкетування здобувачів вищої освіти. Розроблено документи, які містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Встановлено наявність антиплагіатного програмного забезпечення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Виявлено відсутність окремого структурного підрозділу або фахівця, який опікується питаннями академічної доброчесності. Рекомендація: поліпшення ситуації можливо через покладення повноважень на конкретного фахівця конкретного відділу або створення відповідного підрозділу.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

Констатовано загальну відповідність стосовно контрольних заходів та оцінювання здобувачів вищої освіти. Контрольні заходи та критерії їх оцінювання є чіткими і зрозумілими, валідними та заздалегідь оприлюдненими. Правила проведення контрольних заходів включають процедуру оскарження результатів та їх повторного проходження. Відсутність окремого структурного підрозділу, який опікується питаннями академічної доброчесності, є недоліком ЗВО і не стосується напряму ОП «Соціальна робота».

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертною групою було проаналізовано та перевірено інформацію про науково-педагогічних працівників, яка зазначена у відомостях про самооцінювання. Орієнтуючись на попередню інформацію, було встановлено, що не у всіх викладачів академічна кваліфікація відповідає дисципліні, яку вони викладають на ОП «Соціальна робота». Разом з тим, беручи до уваги надані ЗВО пояснення, загалом було окреслено академічну і професійну кваліфікацію більшості викладачів, що дозволяє їм фахово викладати відповідну дисципліну.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедуру конкурсного добору викладачів ОП «Соціальна робота» регулює відповідний документ («Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка та укладання з ними трудових договорів (контрактів)»). Критерії добору є чітко визначені й втілюються в інституційну практику.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Члени експертної групи провели індивідуальні зустрічі з роботодавцями, в ході яких було підтверджено реальне залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на ОП «Соціальна робота». Роботодавці брали участь у розробці та рецензуванні ОП Соціальна робота (прізвища наведено у відомостях про самооцінювання); викладають навчальні дисципліни; керують виробничою (управлінською) практикою магістрантів у соціальних службах, установах і організаціях; займаються організацією проведення студентами експериментальної частини кваліфікаційних робіт на базі установ. Також роботодавці забезпечують високий рівень працевлаштування випускників. Сказане вище частково відображено у «Положенні про Раду роботодавців Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка» та у відгуках роботодавців.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертами було встановлено залучення представників роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі до аудиторних занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний розвиток викладачів здійснюється через підвищення кваліфікації один раз на 5 років, стажування у провідних ЗВО України; участь у семінарах з практичного планування соціальних проектів, тренінгах з підготовки наставників тощо.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

Стимулювання розвитку викладацької майстерності здійснюється через запровадження рейтингової системи оцінювання (Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр, навчально-наукових інститутів, факультетів СумДПУ ім. А. С. Макаренка) та через Положення про преміювання працівників СумДПУ ім. А. С. Макаренка.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Встановлено, наявність конкурсного добору викладачів, в т.ч. ОП «Соціальна робота», який містить вимогу щодо спроможності викладання на високому методичному і теоретичному рівнях навчальних дисциплін, що демонструється під час проведення відкритих занять. Виявлено, реальне залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на ОП «Соціальна робота». Роботодавці на високому рівні сприяють працевлаштуванню випускників. На ОП «Соціальна робота» практикується залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Посилити відповідність в аспекті академічної кваліфікації НПП щодо викладання навчальних дисциплін за ОР «магістр». Розширити мережу партнерських закладів та установ щодо реалізації траєкторій професійного розвитку НПП, в т.ч. за кордоном.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

Аналіз документів кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності СумДПУ ім.А. С. Макаренка, а також результати інтерв'ю ключових стейкхолдерів освітнього процесу у розрізі даного критерію вказують на загальну відповідність дескрипторам. Однак наявні недоліки, що не є суттєвими, і можуть бути опрацьовані найближчим часом.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Огляд матеріально-технічних ресурсів, що забезпечують досягнення ПР ОП «Соціальна робота» (3 навч. аудиторії (504, 505, 511), які обладнані наочністю, технічним і технологічним обладнанням (інтерактивна дошка, проєкційний екран, мультимедійний проєктор); навчально-методичний кабінет (504 а), забезпечений науковою, навчально-методичною літературою, періодичними виданнями; комп'ютерний кабінет (510 а), обладнаний 12 комп'ютерами, а також наукової бібліотеки, гуртожитків, спортивно-оздоровчого комплексу, їдальні) вказують на відповідність заявленим у звіті даним.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В результаті бесіди зі здобувачами вищої освіти та НПП кафедри було встановлено, що доступ до перерахованих об'єктів, є вільним та безкоштовним. Оплата здійснюється за послуги з проживання у гуртожитках та за харчування у їдальні. Інформаційні ресурси та методичні матеріали, що забезпечують досягнення ПР ОП «Соціальна робота», наявні як у бібліотечних фондах, так на кафедрі соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Аудиторний фонд, приміщення наукової бібліотеки Університету та їдальні, гуртожитків та спортивного комплексу є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та викладачів, що відповідає нормам Правил внутрішнього трудового розпорядку СумДПУ ім. А. С. Макаренка, де регламентується забезпечення безпечних умов навчання і праці учасників освітнього процесу. Окремі коридори гуртожитків потребують косметичного ремонту, проте санітарні норми та правила правопорядку дотримуються. Щодо можливості задовольняти здобувачами своїх потреб та інтересів, то під час фокус-груп зі здобувачами вищої освіти ОП «Соціальна робота», представниками студентського самоврядування,

фахівцями психологічної служби Університету та іншим адміністративним персоналом встановлено наступне: здобувачі ініціюють та організовують різноманітні соціальні заходи (форум-театр, акції, семінари), що сприяють їх ліпшому професійному становленню, а також заходи дозвілевого характеру, що урізноманітнюють студентське життя. Моніторинг актуальних потреб та інтересів здобувачів вищої освіти ОП «Соціальна робота» та їхнє задоволення проводиться на основі опитувань, що реалізує Психологічна служба Університету. Результати цих опитувань аналізуються представниками студентського самоврядування у відповідності до Положення про студентське самоврядування в СумДПУ ім. А. С. Макаренка.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами аналізу звіту про самооцінку ОП «Соціальна робота», нормативної бази Університету, спілкування з усіма учасниками освітнього процесу встановлено, що освітня підтримка здобувачів вищої освіти за ОП «Соціальна робота» реалізується директором ННІ педагогіки та психології СумДПУ ім. А. С. Макаренка і кафедрою соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності та забезпечується через визначення блоку вибіркових дисциплін, тем кваліфікаційних робіт, місця проходження практик, освітнім супроводом студентів з особливими освітніми потребами, відкритістю та доступністю взаємодії із викладачами кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності, а також фахівцями адміністративних підрозділів. Організаційна підтримка здобувачів за ОП «Соціальна робота» відбувається через реалізацію права на навчання за індивідуальним графіком, можливість встановлення індивідуального графіку семестрового контролю, організацію процедури вибору вибіркових дисциплін, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу в СумДПУ ім. А. С. Макаренка. Інформаційна підтримка здобувачів за ОП «Соціальна робота» реалізується за допомогою реалізації можливості користуватися електронними ресурсами Наукової бібліотеки Університету, науковими та методичними працями, що знаходяться у навчально-методичному кабінеті кафедри, а також через висвітлення інформації на веб-сайтах університету, ННІ педагогіки та психології, кафедри та сторінці кафедри у соціальній мережі Facebook (оголошення щодо заходів, ОП «Соціальна робота», робочі програми дисциплін, загальна інформація по кафедрі). У Положенні про застосування елементів дистанційного навчання у СумДПУ ім. А. С. Макаренка від 26.12.2017 р. (Р.ІІІ) вказано, що кожна кафедра визначає дисципліни (не менше 10 %) та їх зміст, де використовуються елементи дистанційного навчання, а також для кожної навчальної дисципліни може бути переведено в дистанційний формат не менше 20% від загального обсягу дисциплін денної форми навчання. Натомість, в розділі «Дистанційне навчання» сайту Університету відсутні будь-які матеріали, що забезпечують освітній процес за ОП «Соціальна робота». При спілкуванні із НПП кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності, викладачами була підтверджена дана проблема та вказано, що навчально-методичні матеріали дисциплін викладачі розповсюджують за допомогою особистої електронної пошти та меседжерів. Консультативна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється завідувачем кафедри, викладачами навчальних дисциплін, кураторами академічних груп, органами студентського самоврядування, студентським профспілковим комітетом, фахівцями Психологічної служби університету, що підтверджено у бесіді зі здобувачами вищої освіти, студентським самоврядуванням та адміністративним персоналом. Щодо соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, то її, зі слів здобувачів,

переважно, здійснюють куратори академічних груп, гарант ОП «Соціальна робота», а також соціальний педагог та психолог Психологічної служби Університету (групова та індивідуальна робота як зі здобувачами, так і із викладачами: консультації, бесіди, тренінги).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до Р. IX Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ ім. А. С. Макаренка реалізація права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за ОП «Соціальна робота», відбувається, за словами здобувачів вищої освіти та викладачів, через навчання за індивідуальним графіком, консультації з навчальних дисциплін, листування з викладачами за допомогою електронної пошти, а також соціальний супровід соціальним педагогом Психологічної служби Університету тих здобувачів вищої освіти, які мають право на соціальні пільги та гарантії у відповідності до чинного законодавства України.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти, викладачами та адміністративним персоналом, встановлено що, активну участь у відстоюванні інтересів здобувачів вищої освіти бере і студентське самоврядування. Психологічна служба Університету регулярно проводить діагностику студентського середовища щодо дискримінаційних, насильницьких настроїв, а також реалізує заходи профілактичного характеру (тренінги, індивідуальні консультації). Представники студентського самоврядування та Психологічної служби Університету, як і здобувачі вищої освіти, стверджують, що конфліктних ситуацій серед здобувачів ОП «Соціальна робота» не було. Попри це, загальні документи потребують деталізації щодо особливостей вирішення конфліктів, зокрема, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, та / або корупцією тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Аудиторний фонд, що закріплений за кафедрою соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності, має достатні матеріально-технічні ресурси для реалізації ПР ОП «Соціальна робота» (мультимедійні проектори, мультимедійні дошки, екрани, ноутбуки). Психологічна служба регулярно здійснює моніторинг актуальних потреб та інтересів здобувачів вищої освіти ОП «Соціальна робота» та їхнє задоволення, результати якого опрацьовується студентським самоврядуванням, а також реалізацію заходів щодо моніторингу та профілактики дискримінації в освітньому середовищі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Окремі приміщення (коридори гуртожитку) потребують косметичного ремонту, що може бути вирішено шляхом здійснення планового косметичного ремонту означених приміщень. Дистанційне навчання як форма навчання потребує ґрунтовнішого опрацювання та наповнення відповідними науково-методичними матеріалами за дисциплінами ПО «Соціальна робота». Уточнення потребує загальна політика Університету та процедури врегулювання конфліктних ситуації щодо сексуальних домагань, дискримінації та корупції.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

Аналіз документів, огляд матеріально-технічного забезпечення кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності й СумДПУ ім. А. С. Макаренка, а також результати інтерв'ю ключових стейкхолдерів освітнього процесу у розрізі даного критерію вказують на загальну відповідність дескрипторам. Однак наявні недоліки, що не є суттєвими, і можуть бути опрацьовані найближчим часом.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами аналізу документів встановлено, що Розділом 2 Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ ім. А. С. Макаренка врегульовано процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час інтерв'ю зі стейкхолдерами ОП «Соціальна робота» з'ясовано, що зі здобувачами вищої освіти регулярно проводять зустрічі Гарант ОП та робоча група забезпечення ОП щодо структурного та змістовного наповнення ОП, якості викладання навчальних дисциплін. Залучення даної групи стейкхолдерів до процесу періодичного перегляду освітньої програми передбачено Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ ім. А. С. Макаренка. Окрім цього, за словами здобувачів вищої освіти, випусковою кафедрою проводиться анкетування щодо оцінювання освітнього процесу за ОП «Соціальна робота». Аналіз відповідей за даним анкетуванням здійснюється фахівцями Психологічної служби Університету із залученням представників студентського самоврядування.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Інтерв'ю із роботодавцями підтвердило, що дана група стейкхолдерів ОП «Соціальна робота» залучена до процесу розроблення та періодичного перегляду освітніх програм, наповнення навчальних дисциплін. Окрім цього, роботодавці беруть безпосередню участь у розробці та внесенні змін до робочих програм практик за ОП «Соціальна робота».

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час інтерв'ю із випускниками ОП «Соціальна робота» встановлено, що про факт їх працевлаштування були надані довідки до відділу працевлаштування, професійної та технічної освіти ще напередодні випуску. Окрім цього, Гарант ОП підтримує професійні зв'язки з випускниками, залучає їх до заходів як практиків.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Встановлено, що Положенням про внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності у СумДПУ ім.А. С. Макаренка покладено виконання відповідних функцій на навчальний відділ Університету. Перший проректор, котра координує даний напрямок роботи навчального відділу, під час інтерв'ю надала інформацію щодо залучення фахівців до роботи над розробкою, затвердженням та моніторингом ОП; проте, щодо ОП «Соціальна робота» будь-яких недоліків виявлено не було.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами інтерв'ю із ключовими стейкхолдерами, Гарантом ОП було встановлено, що ті недоліки, які було виявлено під час останньої акредитації ОП «Соціальна робота» у 2014 р., були усунуті.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Спілкування з різними групами стейкхолдерів ОП «Соціальна робота» засвідчило високий рівень сформованості культури якості, бажанні професійно та особистісно розвиватись.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Аналіз документів та інтерв'ю із стейкхолдерами ОП «Соціальна робота» вказують на міцну взаємодію Гаранта ОП і НПП кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності зі стейкхолдерами, що спрямована на поліпшення якості самої ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Потребує більш чіткого врегулювання процедура анкетування здобувачів вищої освіти щодо оцінювання освітнього процесу взагалі, та за ОП «Соціальна робота» зокрема.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

Аналіз документів та інтерв'ю із ключовими стейкхолдерами освітнього процесу у розрізі даного критерію вказують на загальну відповідність дескрипторам. Однак наявні недоліки, що не є суттєвими, і можуть бути опрацьовані найближчим часом.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідна нормативна база СумДПУ ім. А. С. Макаренка є у загальному доступі на офіційному веб-сайті Університету. Аналіз Положень та іншої документації вказує на наявність регулювання прав та обов'язків учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Сторінка кафедри на офіційному веб-сайті СумДПУ ім. А. С. Макаренка містить посилання на проект ОП «Соціальна робота» та відповідний навчальний план. Дані документи є у загальному доступі.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

На сторінці кафедри на офіційному веб-сайті СумДПУ ім. А. С. Макаренка розміщено документи: освітньо-професійна програма «Соціальна робота», що акредитується і відповідні активні посилання на компоненти даної ОП у вигляді робочих програм дисциплін / практик. Окрім цього, також наявна освітньо-професійна програма «Соціальна робота», що була розроблена та затверджена після введення в дію відповідного стандарту про вищу освіту.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Вільний доступ до інформації, що регулює освітній процес в СумДПУ ім. А. С. Макаренка, та ОП «Соціальна робота».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Пропозиції стейкхолдерів щодо розробки та внесення змін у ОП варто відображати також і на сторінці кафедри.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

Аналіз документів та офіційного веб-сайту СумДПУ ім. А. С. Макаренка у розрізі даного критерію вказують на загальну відповідність дескрипторам. Однак наявні недоліки, що не є суттєвими, і можуть бути опрацьовані найближчим часом.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для ввода текста.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для ввода текста.

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

Место для ввода текста.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

Место для ввода текста.

Рівень відповідності Критерію 10:

Выберите элемент.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

Место для ввода текста.

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Место для ввода текста.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В
Критерій 10. Навчання через дослідження	Выберите элемент.

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, Выберите элемент..

До звіту додається:

- ☐ дорадчий висновок представника роботодавців
- ☐ окремі думки членів експертної групи
- ☒ програма відвідування ЗВО
- ☐ інші документи Место для ввода текста.

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис) (ПБ)

Члени експертної групи (електронні підписи) (ПБ)

(ПБ)